

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000863

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-02-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корсакевич Святослав Сергійович

2. Sviatoslav S. Korsakevych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 27-02-2024

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 04

Корсакевич_4580

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81.23

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості самовизначення молоді щодо участі у виборчому процесі
2. Psychological features of self-determination of youth to participate in the electoral process

Реферат:

1. Корсакевич С. С. – Психологічні особливості самовизначення молоді щодо участі у виборчому процесі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – Психологія (05 – Соціальні науки. Спеціалізація 19.00.11 – політична психологія). Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Київ, 2023. У дисертації висвітлено результати теоретичного, емпіричного досліджень та експериментального етапу дослідження психологічних особливостей самовизначення молоді щодо участі у виборчому процесі. Актуальність дослідження зумовлена гостротою ситуацій політичних виборів в Україні, в кожній з яких розгортається не просто конкуренція між різними політичними силами, а боротьба за напрям подальшого розвитку України. В складних суспільно-політичних умовах – війни, демографічної кризи, нових хвиль еміграції українського

населення – участь у виборчому процесі вимагає від молоді визначитися із відповідями на питання, що часто мають екзистенційне значення, зокрема яку саме державу ми будемо і який вектор цивілізаційного розвитку реалізуємо. Коли кожні вибори фактично вирішують подальшу долю всього суспільства, складно переоцінити роль електорального самовизначення кожного виборця, передусім молоді. Проблематика самовизначення молоді щодо участі у виборчому пов'язана з кількома ключовими аспектами. Передусім, для сучасної української молоді характерні невисокі рівні зацікавленості у політиці, політичній та електоральній активності. Громадяни молодого віку фокусують увагу на навчанні, стосунках, розвитку кар'єри, заробітку, не відчуваючи безпосереднього зв'язку цих сфер свого життя із перебігом політичних процесів в країні, які перебувають переважно на периферії їхніх інтересів. Через відсутність особистісної зацікавленості в реалізації свого виборчого права та результатах виборів, молоді люди часто сприймають виборчий процес як формальність. Політичним настановленням молодих виборців часто притаманна певна формалізація та ритуальність участі у виборах (нерефлексована участь, оскільки «так прийнято», «так було завжди»). Таке сприйняття виборів без належних політико-правових знань, громадянських компетентностей, розуміння політичних процесів та свого місця в них, можуть призвести не лише до пасивноспоживацької позиції молоді щодо держави, а й зробити її об'єктом маніпуляції з боку різних політичних сил. Дисертаційна робота пов'язана з проблематикою науково-дослідної роботи відділу психології мас і спільнот Інституту соціальної та політичної психології НАПН України в межах наукових тем «Психологічні стратегії адаптації спільноти до умов і наслідків воєнного конфлікту» (2016-2018) – державний реєстраційний номер теми 0116U003300, «Соціально-психологічні ефекти взаємодії спільнотних ідентичностей в умовах міждержавного воєннополітичного протистояння» (2022-2024) – державний реєстраційний номер теми 0122U000841. Об'єктом даного дослідження є політичне самовизначення молоді. Предметом є психологічні особливості самовизначення молодих людей щодо участі у виборчому процесі. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у тому, що: вперше – самовизначення щодо участі у виборчому процесі розглядається як процес визначення та реалізації власної електоральної позиції, що складається з: усвідомлення та рефлексії власних електоральних поглядів та інтересів, своєї виборчої позиції (на когнітивному рівні); реалізації емоційного ставлення до виборчого процесу, електоральної ситуації, об'єкта виборів, себе як виборця (на афективному рівні); що виявляється в електоральній активності чи пасивності виборця (на конативному рівні), що зумовлює електоральне волевиявлення окремого громадянина відповідно до умов виборчого процесу; – виявлено п'ять типів виборця: реактивно-інерційний, ідеалістичний, емоційний, раціональний, апатичний (аморфний); – встановлено та обґрунтовано психологічні особливості самовизначення молоді щодо участі у виборчому процесі: когнітивна індиферентність, когнітивне залучення, емоційна лабільність, емоційна чутливість та активна партиципація. Отримані результати дисертаційної роботи також можуть бути використані у навчальних та факультативних програмах закладів вищої та спеціальної професійної освіти, зокрема в курсах «Політична психологія», «Політологія», «Публічне управління та адміністрування», «Соціальна психологія», «Соціологія». Ключові слова: політичне самовизначення, самовизначення щодо участі у виборчому процесі, участь у виборах, психологічні особливості, молодь, громадянська ідентичність, громадянська компетентність, вибори, типи виборців.

2. Korsakevych S. S. - Psychological features of self-determination of youth to participate in the electoral process - Qualifying scientific work as a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 053 - Psychology (05 - Social Sciences. Specialization 19.00.11 - Political Psychology). Institute of Social and Political Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv, 2023. The dissertation presents the results of theoretical, empirical and experimental research on the psychological characteristics of youth self-determination to participate in the electoral process. The relevance of the study is due to the acuteness of the situations of political elections in Ukraine, in each of which not only competition between different political forces is unfolding, but also the struggle for the direction of further development of Ukraine. In difficult socio-political conditions - war, demographic crisis, new waves of emigration of the Ukrainian population - participation in the electoral process requires young people to determine the answers to questions that are often of existential importance, including what kind of state we are building and what vector of civilizational development we are

implementing. When each election actually decides the fate of the entire society, it is difficult to overestimate the role of electoral self-determination of each voter, especially young people. First of all, modern Ukrainian youth is characterized by low levels of interest in politics, political and electoral activity. Young people focus their attention on studying, relationships, career development, and earning money, without feeling that these areas of their lives are directly related to the course of political processes in the country, which are mostly on the periphery of their interests. Due to the lack of personal interest in exercising their right to vote and in the election results, young people often perceive the election process as a formality. The political attitudes of young voters are often characterized by a certain formalization and ritualization of participation in elections (unreflective participation, because "it is customary", "it has always been like that"). Such a perception of elections without proper political and legal knowledge, civic competencies, understanding of political processes and their place in them can lead not only to a passive consumerist position of young people towards the state, but also make them subject to manipulation by various political forces. The dissertation is related to the research work of the Department of Psychology of Masses and Communities of the Institute of Social and Political Psychology of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine within the framework of the research topics "Psychological strategies of community adaptation to the conditions and consequences of military conflict" (2016-2018) - state registration number 0116U003300, "Social and psychological effects of interaction of community identities in the conditions of interstate military and political confrontation" (2022-2024) - state registration number 0122U000841. The object of this study is the political self-determination of young people. The subject is the psychological peculiarities of young people's self-determination to participate in the electoral process. The scientific novelty of the dissertation research is that: for the first time - self-determination to participate in the electoral process is considered as a process of determining and implementing one's own electoral position, consisting of: awareness and reflection of one's own electoral views and interests, one's electoral position (at the cognitive level); realization of an emotional attitude to the electoral process, electoral situation, electoral object, oneself as a voter (at the affective level); which is manifested in the electoral activity or passivity of the voter (at the conative level), which determines the electoral will of an individual citizen in accordance with the conditions of the electoral process; - five types of voters are identified: reactive-inertial, idealistic, emotional, rational, apathetic (amorphous); - the psychological features of youth self-determination to participate in the electoral process are identified and substantiated: cognitive indifference, cognitive involvement, emotional lability, emotional sensitivity and active participation. Key words: political self-determination, self-determination to participate in the electoral process, participation in elections, psychological characteristics, youth, civic identity, civic competence, elections, types of voters.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Корсакевич, С. (2020). Політичне самовизначення молоді: соціально-психологічні особливості. Проблеми політичної психології, 23 (1), 183–194. doi: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol23-Year2020-52>
- Корсакевич, С. (2021). Уявлення молоді про себе як про виборця у контексті політичного самовизначення: емпірична модель і її конфігурація. Наукові перспективи, 10 (16), 402–411. doi: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10\(16\)-402-411](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-10(16)-402-411)
- Korsakevych, S. (2021). Psychological features of young people's perception of themselves as voters: a cognitive component. Bulletin of Postgraduate education. Issue «Social and behavioral sciences», 18 (47),

65–78. doi: [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2021-18\(47\)-65-78](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2021-18(47)-65-78)

- Korsakevych, S. (2021). Self-determination in the conditions of the political system of Ukraine: reflection, political participation and political experience. *Věda a perspektiv*, 1 (1), 229–236. doi: [https://doi.org/10.52058/2695-1584-2021-1\(1\)-228-236](https://doi.org/10.52058/2695-1584-2021-1(1)-228-236)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U003300 0122U000841

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Губеладзе Ірина Гурамівна
2. Iryna Hubeladze

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петровська Інга Ростиславівна
2. Inha Petrovska

Кваліфікація: д. психол. н., доц., 19.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрущенко Тетяна Вікторівна

2. Tetiana Andrushchenko

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Позняк Світлана Іванівна

2. Svitlana Poznyak

Кваліфікація: к. психол. н., старший науковий співробітник, 19.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чаплінська Юлія Сергіївна

2. Yuliia Chaplinska

Кваліфікація: к. психол. н., старший науковий співробітник, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: ;<https://scholar.google.com.ua/citations?user=VGnL2uYAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Васютинський Вадим Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Васютинський Вадим Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Корсакевич Святослав Сергійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна